

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. II. Referuntur Adversariorum argumenta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

pe more Francorum electus ad Regnum, per manus S. Bonifacii Archiepiscopi Moguntiacensis elevatus est in Regni solium in Suesionum civitate Pipinus ex Praefecto Palatii auctoritate Apostolica sublimatus, & unctus in Sedem Regni, postea regnavit annis quindecim, absolutus per Papam Stephanum à juramento, quod Regni Primoribus fecerat. Hic rursus vide compositam pugnam, quae vix dilui posse Launois videbatur.

13. Auctoritatem suam in omnibus dubiam efficit, qui facta adeo certa, & tot testimonijs comprobata negare, ut Launois, audeat, ac impugnare totis viribus enititur.

S. II.

Referuntur adversariorum argumenta.

ARGUMENTUM I.

14. EX parte adversa licet 1. argumentari ex actis Comitiorum Galliae Anno 1615. coram Rege celebratorum, relatis à Gramondo hystor. Galliae lib. 1. ad dictum Annum 1615. cum enim suo, & universi Cleri Gallicani, imò & Nobilitatis nomine Cardinalis Perronius supra relatus, multis argumentis ostendisset, Summo Pontifici pro certis casibus esse jus in Regna & Reges: exinde tertij Ordinis ad Clerum Delegati responderunt, non esse novam apud Comititia generalia Galliae, quam proponerent, thesin, denegantem Papae illam auctoritatem: trecentis abhinc annis, & amplius Gallis non ita creditum modò, sed & scriptum, ita vulgaram scripto eam doctrinam contra Bonifacium VIII. Summum Pontificem, quo tempore Regnum Galliae Sedi Apostolicae subiectum pronuntiaverat. Annum circa 1301. obtulisse rescripto Comititia trium Ordinum Parisios convocata, Summiq; Pontificis Legatum Archidiaconum Narbonensem acerbè increpasse, moxq; ad Cardinales scripsisse in hæc verba: Nos Prælati, Abbates, Priores, Decani, Praepositi, Procuratores Capitulorum, Conventuum, Collegiorum, Universitatum, Urbium &c. ab omni tempore dicitur Galliae Regnum Deo uni subditum in temporalibus, quod omnibus notum est &c.

15. Addebatur, diversas habuisse Christum ipsum à gladio claves, Petrumq; ubi in arma etiam justè proruperat, gladium mittere jussum in vaginam, ne, qui restaurandis instituebatur, truncaret membra. Manluetè post regnasse Ecclesiam, cui imperium est in volentes Summo Pontifici Vicario Christi, neque jus gladij, quamquam Petri successor, esse, neque jurisdictionem, ubi de privatorum possessionibus agitur: item ubi de publicis nullibi probatam Primæ Sedis potestatem, adeo ut privatum, in hæresin, in idolatriam, in judaicam superstitionem, in omne nefas prolapsum, patrimonio suo deiciat. Cur Magistratum? Cur Regem? Plurime illi in publica jura, quam in privata? Si esse contenditur, unde quæso? An ex Christi respon-

so, qui à Pilato interrogatus, Réxne foret, Respondit: Regnum meum non est de hoc mundo &c. Si diffitetur se Christum mundi Regem, hoc est, sine potestate in mundum, ut Christus est, quo jure arrogabit sibi Vicarius jurisdictionem, quam sibi Christus ipse indebitam dixit?

16. Cæsares nemo negaverit, Reipublicæ Romanæ tyrannicè incubuisse: eos inter Tyberius sceleratus, nequam, proditor, incestuosus, adulter, idolorum cultor, crudelis & ferox, per quæ adigebatur populus sæpe in murmura, imò & in rebellionem, quasi indignus tributo foret, qui profigatè desolabat imperium, lanista per continuas cædes magis, quam Princeps: ideòne minùs respondit Christus: Reddite, quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo? Sacramento solvere noluit Christus tyranni, ejusdemq; pagani subditos, & volet Vicarius? Cæterùm si fidei Orthodoxæ fundamenta Rex quatit, jubens subdito, uradoret sculptilia, qui Deo primitus cultum debet, quid fieri Martyrem vetat, qui Christianus est? Non ulque adeo parendum Regi, ut fides abdicetur, moriendum constanter. Hoc modo fieri satis præcepto Christi, quo jubemur reddere Deo, quæ Dei sunt, & Cæsari, quæ Cæsaris sunt. Cultum reddi Deo, cui debetur fides, vitam Regi, cui in subditos jus vitæ & necis est. Doucisse Paulum exemplo & scripto, Regibus impressum esse desuper characterem, quo supremâ in subditos potestate jus dicant, exemplo, cum verberibus cæsus obmutuit in exemplum Christi, cujus item morte admonemur, Principibus etiam tyrannis, Ecclesiæq; persecutoribus obedire: scripto docuisse, patet ex vulgata epistola, quâ Principibus etiam discolis deberi obsequium clamat in hæc verba: Omnis potestas à Deo est: qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit.

Responsio.

17. ADVERSUS hanc pro parte adversa adductam argumentationem, quantum contingit Bonifacium VIII. responderet Author Regalis Sacerdotij cit. lib. 1. §. 9. n. 3. Ibi cum producta fuisset Bonifacij VIII. constitutio Extravagans Vnam sanctam inter communes relata de majorit. & obdient; subdit ille Author, videri, quòd ea constitutio à Bonifacio VIII. edita sit circa annum 1302. ardentibus jam inter ipsum, Regemq; Galliae Philippum simulatibus, quas multò etiam magis hoc decretum accendit. Sic enim illud interpretatos esse Galliae Proceres, ut crederent, voluisse Bonifacium Galliae Regnum sibi temporaliter, tanquam beneficiarium subesse, illudq; à Papâ, non verò legitimâ successione accipi oportere, veluti legere sit in epistolis à Clero Gallicano ad Bonifacium datis in libro Gallicano libertatum Ecclesie Gallicane n. 14.

18. Clementem V. igitur, ut omnem dubitandi, dissidendiq; materiam amoveret, Bonifacianam illam explicasse per Clementinam Meruit. De privilegijs, quâ definivit, Regem Galliae per Bonifacij præinsinuatam constitutionem

tionem non magis Ecclesie Romanae subiectum esse, quam antea fuerit. Sub qua declaratione agnosci aliquam, eamque antiquam subiectionem temporalem (de hac enim tantum, non vero de spiritali dubitatum fuisse) cum Clemens novam tantum subiectionem excluderet.

Objectio.

19. **E**Xcipi potest ex parte adversa, quod in illa Bonifaciana ne apex quidem reperitur, ac si Pontifex iste intenderit, Regnum Galliae beneficiario titulo temporaliter subiectum sibi adiacere, sed constitutio illa tota quantanitur unica Oecumenica per Christum sancta, & in Evangelio fundata Summi Pontificis auctoritate: quam Clemens V. ceu antiquam in Sanctione sua Meruit. super Galliae Regno unice voluit integram, declarando, Regnum Galliae respectu Sedis Apostolicae in eo manere statu, quo erat ante Bonifacianam constitutionem. Quare Gallorum opinionem de Regno suo ad statum beneficiarii erga Sedem Apostolicam, per Bonifacium redigendo, haud nixam fuisse solido fundamento, arbitrator, sed mera suspitione, eoque tamen prevalente, ut propterea Clerus Gallicanus de eam monendam duxerit Bonifacium, datis ad eum litteris, quae habentur in libro *libertatum Ecclesie Gallicane n. 14.* Quae suspicio meo iudicio in tantum invaluerat, ut credam, propterea suscitatum hinc fuisse quaestionem super Ecclesiastica erga causas temporales Iurisdictione anno 1329. propositam coram Rege Philippo, ac egregie nomine totius Cleri Gallicani a Cardinale Eduensi Bertrando defensam in publicis Regni Comitibus; uti supra pluribus ostentum fuit. Atque hoc est, quod superius insinabatur, in Comitibus Gallicis anno 1615. celebratis, ex parte tertij, nempe Popularis Ordinis, fuisse Clero Gallicano obiectum, quod trecentis abhinc annis & amplius fuerit proposita illa thesis, de Papae super causas temporales auctoritate.

Responsio.

20. **V**erum sicuti ante trecentos, & ultra annos hanc thesin pro Summo Pontifice sustinuit Cardinalis Bertrandus, sic in hoc etiam saeculo, uti in antecedentibus visum est, Cardinalis Perronius eandem propositionem firmissimis defendit argumentis, ipsimet etiam Christianissimis pro tunc Regibus suae auctoritatis partes contribuentibus, Episcopisque, atque Archiepiscopis ac reliquo Gallicano Clero una cum Nobilitate fortiter & constantiter eam tentibus; velut ex antecedentibus constat, & adhuc constabit ex dicendis infra, relevata interim retortione super sacrae Scripturae textibus in adversae partis praefatae argumentatione allegatis, quamvis antehac super ijs fuerit responsum.

21. **E**X parte adversa licet 2. argumentari ex Popularis in Comitibus Parisiensibus Anno 1615. coram Rege celebratis tertij Ordinis Clero Gallicano representatis insinuationibus hunc in modum propositis. Summis Pontificibus inesse hominum affectus: neque hodie supra nimbos positum adeo fastigium Apostolicae Sedis, ut velut in Olympi cacumine maneat indeleta post annos mille sexcentos, quae Christus in Petra exaravit, aequamimitas, ovium cura solers & innocens, iudicia procul a privatis rebus aequa in omnes. Posse spectari Principum gesta ab infensa Roma, velut cum medio vitri colore inspicitur caelum futurum albescens, nigrum, aut viride, prout vitro infusus color. Sic posse illud Romano Pontifici per vulgatos in majus Regum errores, aut explicata in deterius vitam ipsorum. Et Summis Pontificibus suos esse Aulicos, qui summam rei Romanae tenent: ex privato ipsorum odio, futuram saepe in Reges publicam ultionem. Sic collata Regum jura in arbitrium privati hominis quandoque suspecti. Ipsos Pontifices Romanos, ut homines sunt, posse nullam in apertum causam per naturam impetum, gratiam impelli, aut odio, in hoc, vel illud Regnum, in hunc, vel illum Regem: qua proensione soluto statere aequilibrio, plerumque minas intentabit Principibus, aut fulmina vibrat parum amica manu. Quae si injuria fuerint, ut ferunt per sepe rerum humanarum vires, quid juris erit? Summos Pontifices saepe hominum fragilia induisse, & in ipsos Reges peccasse privatae rei studio, docemur pluribus exemplis, praecipue Alexandri III. Huic, cum esset, quod de Imperatore Fridrico quereretur, habuisse supplicem, & iras humiliter deprecantem: sed uti fertur, insultasse jacenti ad pedes, superimposito per haec verba in caput jacentis vestigio: *Supenaspidem & basiliscum ambulabis, & conculeabis leonem & draconem.* Zelum pro domo Dei ob temerariam ab Imperatore Petri dignitatem dixisses, nisi sibi & Petro debitum obsequium respondisses. Cum privatas res miscuit rebus Petri per haec verba: *Et mihi & Petro, prodidit se hominem esse, naturam in affectus pravos pronam. Quem iracundiae calorem, aut arrogantiae lubricum in successorem aliquem diffundi posse, nemo negaverit.* In ijs, quae de fide non sunt, posse quandoque decipi Summos Pontifices. Regibus Deum esse iudicem unum ex Prophetarum Rege, dum dixit: *Tibi soli peccavi.* Subscribi a Clero Gallicano Concilij Constantiensis doctrinae, quae Reges etiam tyrannice savientes necari vetat, quae doctrina valere nequeat, si Summi Pontificis arbitrio stat, Regibus interdicare Regno, subditosque nexu solvere, quo fidem debent. Interdicti hic effectus est, ut subditi fiant sui juris. Quo posito, quid vetabit sui juris factos, necare hostem publicum? Non christiana, qui inunctus esse debet: non Regni lex, quia solio dejectus, privatus erit, & hostis publicus. Ergo si liceat

Summo Pontifici, Regem exauthorare, consequens est, ut liceat subdito interficere. Exauthoratio excommunicationem sequitur, hæc maledictis constat, quæ ubi à Summa Sede jaciuntur in quoscunque, excitantur in vivos ipsa inanima, sorbentur aquis, hiatu hauriuntur, fortuito igne cremantur &c. Nunquam à tertio Ordine propolitam hanc thesin, ut de Theologica fide; sed datam in publicum, ut ex politica Magistratum ordinatione de politicis esse doctrinam, vindicet sibi Theologicus Clerus. Immitti casu, de quo agitur, falcem à Clero in messem alienam, multo magis, quam à tertio Ordine, cujus est de re politica disputatio. Fides nomen æquivocum est, uti Deo debetur, ita & Regibus: his debitam à subditis cuique suis fidem, eoque sensu dici posse de fide doctrinam. Si juraverint, politicæ à seita creditum, inaugurandi in Galliâ Episcopi & Magistratus, quid est Summo Pontifici, quod queri possit? Nemini tam altè impressam hanc pro Romanâ Sede doctrinam, ut credat, Summo Pontifici jus esse in hæretici bona, ridiculum sanè, deteriùs haberi Regem subdito. Insanum fore Regem, si præsumperit sibi jus datum, ut Summum Pontificem à Sede depellat quocunque casu. Nullam Regibus in Primam Sedem Jurisdictionem, nullam Primæ Sedi in Reges esse.

Responso.

23. **S**uper præadductâ adversæ partis argumentatione (quoad Summorum Pontificum privata quandoque affectionum studia, & deceptionum ex Aulicis discrimina) responso aliqua in rem præsentem videtur adferri posse ex ijs, quæ profert Author *Regalis Sacerdotij cit. lib. 1. §. 14.* Canonibus, inquit, ex quibus Papæ super Reges autoritas comprobata fuit, forsitan opponi possent: eos à Summis Pontificibus editos esse in causâ propriâ, nec proinde mereri fidem indubitam, nec in Gallijs receptos esse. Verùm hæc exceptio videtur nimis imbecilla, ut tanti, tantorumque Patrum autoritatibus opponi queat, cum illorum aliqua decreta in Concilijs etiam Oecumenicis edita fuerint, & universim inserta Juri publico, usu & approbatione non cujuscunque, sed sanctissimorum Patrum & Doctorum, uti dicitur, recepta, ac exemplis, cursuque tot sæculorum munita fuerint. Ad hæc notissimum ac receptissimum est Juris principium, quemlibet judicem, seu ordinarium, seu delegatum cognoscere, & judicare posse, an sua sit jurisdictio. *Lege Si quis ex aliena. ff. De judicij, Leg. 2. ff. Si quis in jus vocatus.* Et si judex cognoverit, suam esse jurisdictionem, valet mandatis pœnalibus contra non obtemperantes eam defendere. *Leg. 2. in princip. ff. Si jus dicenti.* Quod verissimum saltem est in Principe supremo, nec alteri subiecto, qualis est Summus Pontifex, ac ingenue falsa est Synodus Sinuessana trecentorum Episcoporum in causâ Marcellini Pontificis, juxta *Cap. Nunc autem. 7. dist. Primam Sedem non judicari à quoquam.* Quia igitur nemo alius est,

qui Pontifici Maximo jus dicat, de sua jurisdictione ipse cognoscat; necessitas cognoscendi & in propriâ causâ judicandi, imò potius maxime in causâ Christi & Ecclesiæ, suspicione illum absolvit, maxime cum nulla sit Pontifici in Principes, eorumque jura & dominia potestas, nisi cum Ecclesiæ publica causa hoc remedium & necessarium & ultimum extorqueat.

Reflexio.

Reflexionem faciendo super præadductâ partis adversæ argumentatione, occurrunt sequentia exactius dicenda. Ex eamque parte, quâ Summorum Pontificum minus ordinatæ affectiones in procedendo erga Reges, taxantur, nihil de istis habemus agendum in præsentem causâ, utpote quam nequam probatam volumus, nisi quatenus Summi Pontifices sententias & sanctiones in suis erga Reges processibus ex Verbo Dei ceu fidei principio, per meritum causæ, sub infusæ prudentiæ directivo lumine subumptionem, deduxerunt, atque statuerunt. Sub quo Theologico in Canonibus sancientis tam Concilij, quam Pontificibus familiari, argumentandi genere irreperere haud potest seu error, seu prava affectio, Spiritu sancto omnem eam materialem concretionem, cui subesse potest falsum, omnemque inordinatam concupiscentiam, quæ affectionis depravationem generare solet, per gratiam suam abstergente ac depurante, uti visum est in antecedentibus, & ex professo ostendetur infra in quarto articulo.

Et hinc Alexandri III. erga Fridericum Imperatorem durius prolata verba haud importabant prævæ affectionis, sed puræ erga Dei Domum, Religionis Zelum, ipsomet Pontifice, & Petro, & sibi eatenus vendicante debitæ humiliationis reverentiam, quatenus sibi, ceu Christi Vicario eandem, quæ fuerat in Petro, competeret Apostolicæ autoritatis agnitio ac reverentia.

Esto porrò, Regem, uti quosque alios fideles soli Deo peccare, habitâ reflexione ad propriam peccati rationem ac reatum: nunquid autem hic peccati reatus subest sanctæ Ecclesiæ clavibus, non solum in ordine ad forum *Sacramentale*, sed etiam in ordine ad *virgam correctoriam Matth. 18.* sancitam, atque in foro etiam externo exercendam in vi indefinitæ, Petri successoris æquæ ac Petro concessæ, ad ligandum & solvendum, adeoque judicandum quocunque, quod super terram morale est, de ordinabilitate erga Regnum cælorum vel participans, vel deficiens? In vi cujus adeo per Christum constitutæ autoritatis, aut Reges à morali ad Regnum cælorum ordine excludos, aut Summi Pontificis virgæ correctoriæ subiectos fareri, oportet.

Pessima insuper est argumentatio ex eo, quod, si posset Ecclesia subditos à Regis sui jurejurando solvere, hinc contra Concilij Constantinensis decretum liceret cuique, ipsum interficere. Etenim quod in Rege est morale, in vi characteris Christi, quo in Baptismate est

est insignitus, indirectè & materialiter subijci-
tur equidem sanctæ Ecclesiæ clavibus, non
verò quod est *physicum* in homine, cujusmodi
est vita Regis, ad quam è medio tollen-
dam, nullus Pontificum noscitur unquam
protendisse virgam suam coercitivam, seu
authoritatis sibi Divinitus traditæ gladium,
sub *indirecta* etiam, ac *materiali* solummodò
super eam profuturam protensione. Quòd
denique Regia & Pontificia potestates causen-
tur esse disparatæ, nullam inter se subordina-
tionem obtinentes, fideique æquivoce usur-
patæ, Regi æque ac Pontifici in suâ cujusve
sphærâ convenientis, debitum absque ullo
subordinationis ordine prætendatur; hæc in
antecedentibus, seu à fidei principijs aliena, fuscè
habentur confutata.

ARGUMENTUM III.

Adversariorum.

28. EX parte adversâ licet 3. argumentari ex
præinsinuatâ *Popularis* Ordinis in Comitijis
Parisiensibus peroratione. Ita namque perigi-
tur *ibidem*. Citatos à Perronio Auctores non
de Summo Pontifice, sed Comitijis Regni ge-
neralibus scripsisse, quibus nescio, ac jure ar-
rogant, ut Regem etiam Tyrannum regno
amovere possint. Ita Childericum per Comi-
tia Regni dejectum: ita substitutum Pipinum
consilio juxta, & autoritate insignem, uno
post tot sæcula exemplo. Quæ de Clorhario
narrantur, fabulosa esse, neque Pontifici Ro-
mano jus addicere, etiam si vera, nisi in spi-
ritualibus. Institisse Philippum Pulchrum, &
Ludovicum XII. contra Bonifacium VIII. &
Julium III. Gallorum Reges, quamvis Sedis
Apostolicæ filij sint, emancipatos esse, sui-
que juris, adeò, ut propria ipsis habeantur,
quæ possident. Dignum esse, quòd trahatur
ad posteros placitum Lutetiani Parlamenti,
quo annum circa 1569. regnante Carolo IX.
Gallorum Rege, Banquereillus, in sacra Theo-
logiâ apud Sorbonam Baccalaureus, habitu
nudus, & tœdifer, multam honoris passus,
ejerasse fertur opinionem, quæ Summo Pon-
tifici jus dixerat in Reges. Dicit immisam su-
per vulgato apud Gallos miraculo ampullam
liquore plenam, quo ungi solent Reges, ut do-
ceamur, à Deo esse, quòd regnant, nudique
ministerij officium Ecclesiæ militantis, cum
illâ operante ungentur. Hinc esse, quòd Dei
gratiâ Reges dici solent, ne Galli quidem,
sed & reliqui longè post illos, His igitur vin-
dicabat autoritatem Regiam tertius Comiti-
orum Generalium Ordo. *Assensere* Lutetiani
Parlamenti Patres, nec multò post vulgatum con-
federate sententiæ placitum in hanc summam:
regnante procuratore Regio, Senatus censuit, pro
lege politica, Regnòque fundamentali habendum
posthac: quòd Rex Gallia unius Dei beneficio reg-
nat, quòd neminem in temporalibus agnoscit: quòd
sacrum ipsis caput est: adeò, ut nemini jus sit,
eum quocunque prætextu occidere.

Responso.

29. Super hæc partis adversæ sermocinatione
responsionis loco adduci potest, tum quòd

præcatus Gramondus subijcit; Excanduisse
Clerum super eo Parlamenti Regij placito;
objecisseque, non eas esse Parlamenti partes, ut
ultrò respondeat: Comitijis Gallia Generali-
bus convocatis, Regium omne jus translatum
in ipsa: adeò, ut velut iustitio indistincto, cessare
debeat Magistratus. Clerum & Nobilitatem
convenire in eandem sententiam, nec ideo
contrariam opinionem valere, quia ita popu-
lus censet, duorum vota & calculos prævalere:
neque id muneris Parlamento, ut Comitiorum
Generalium placitis intercedat; præceptam
alioquin Provinciarum Oratoribus liberta-
tem, quorum est, summò jurè dicere de Re-
publicâ, sub Regis placito.

Clero Sedis Romanæ Orator adjunctus 30.
(Nuntium vocant) vindicabat Apostolicam
autoritatem, dissidioque res haud procul
aberat, nisi Cardinalis Sordilius ad Regem de-
legatus obtineret, in suspensio haberi theses,
donec opportunè discussæ irent in legem, aut
penitus abrogarentur. Vulgatur interea
placitum Lutetiani Parlamenti, præstoque da-
tum id magnâ approbatione per urbem: exin
toto latè Regno diffunditur. A Clero De-
legati iterum detorqueunt novum à Rege di-
ploma, quo multam pecuniæ patitur Typo-
graphus ab edito Parlamenti arresto: unde
probris stupor ediderat, sub fide publicâ nullâ
justus in contrarium lege, & pœnas luit: ac
magè luit Parlamentum, cujus petebatur au-
thoritas. Quidni ergo modernus Gallicanus
Clerus imitetur hoc pristini Cleri Gallica-
ni exemplum?

Sed hæc fortassis excipietur. *Theses illas* 31.
in suspensio habitas fuisse, donec opportuno tempore
discuterentur, ac vel in legem irent, vel penitus
abrogarentur. At numquid moderni temporis
opportunitas jam exigebat à Clero Gallicano
thesium illarum discussionem? Num Eccle-
siæ Gallicanæ conservatio urgebat, ut ejusmo-
di propositionum fieret per Clerum approba-
tio? Dignissimum profectò est, super hac re
audire Authorem tract. de libert. Ecclesiæ Galli-
canæ lib. 3. cap. 13. ita differentem: *Vera li-*
bertatum Ecclesiæ Gallicanæ origo fuit, cum Clerus
illius Regni Beneficiorum à Pontificibus, vel Pseudo-
Pontificibus tempore schismatis oppressi, cœperunt
invocato seculari auxilio, jugum illud excutere, tan-
quam servitutem antiquæ libertatis, Canonibus con-
sentaneæ, contrariam. Nec aliud erant illæ liber-
tates in sua origine, quam libera Beneficiorum &
redituum Ecclesiasticorum dispositio adversus Ponti-
fices illos, eorumque Officialia vindicata. Quæ qui-
dem defensio, quia necessaria, & in se justa videba-
tur, maximas statim vires adepta est, & sensim sine
sensu ad alia excurrit, in quibus minus erat ius-
titia.

Hactenus tamen nunquam Clerus Gallicanus 32.
Ecclesiæ suæ libertates obtenderat adversus Curiam
Romanam, nisi quando ab ea se nimis premi, ac ju-
ribus suis spoliari arbitrabatur. Modò autem cum
Summus Pontifex Ecclesias Gallicanas à gravissima
Regali servitute liberare contendit, Ecclesiæ
Gallicanæ libertates illi obijciuntur, ac gravissimo-
rum dissidiorum semina sparguntur. Quovis colore
suam declarationem Antistites Parisijs congregati
obdu-

obducant, eam sapientibus non probabunt; multo minus ejus edenda consilium. Quis enim obrusum aded ingenij reperiri queat, qui actum illum ed speculare non animadvertat, ut Curia Romana odiosis illis propositionibus perturbata, cogitationes suas ad Regalia negotia avertat, eos conferat, ut in tanti momenti rebus auctoritas sua tam grave detrimentum non patiatur, sed malis, Ecclesias Gallicanas libertate, quam Sedem Apostolicam auctoritate, & dignitate sua careat.

33. Firmatur præadducta Responsio ex dissertatione, quam exornat Author Regalis Sacerdotij cit. lib. 1. §. 10. in fine. Ubi cum hic Author quaesiverit, An Summus Pontifex in Reges & Regna temporalem habeat potestatem? Respondet, absolute negari posse hanc Papæ; cum enim hæc, quæ Summus Pontifex potitur, potestas respectu Regum, atque caularum temporalium sit indirecta, subsidiaria, per accidens, & extraordinaria, non denominat subjectum, utpote quod tale dicitur ab ijs, quæ plerumque, non verò raro accidunt. Per legem 3. & 4. ff. De LL. Atque in hoc sensu, ait, loqui Innocentium III. in Cap. Per Venerabilem. Qui filij sunt legitimi. Et cap. Novit. De Iudicijs. ubi absolute Summus Pontifex negat, sibi esse potestatem temporalem in Reges Galliarum; eaque si uteretur, indebitam & usurpata fore. Hæc igitur dicti Authoris verba conferendo cum Parlamenti Lutetiani præadducto edicto, nunquid verificaretur, quod Rex Galliarum unius Dei beneficio regnet, utpote jus suum Regium à nullis extra Deum quali beneficiario titulo acceptum ferens, neminem in temporalibus agnoscit? Num ergo & Cleri Gallicani primam propositionem in hunc quoque sensum exponere nefas foret?

34. Sed revertendo ad ea, quæ tertij Ordinis Orator protulerat, ex sequenti disquisitione patebit, quam perperam negarit, Authores à Perronio Cardinale superius allegatos non loqui de Summo Pontifice, ejusque erga Reges auctoritate. Quæ de Childerici abdicatione, ac Pipini ad Regium diadema per auctoritatem Pontificiam suffectionis exemplis peroravit Perronius, habere maximum pro Pontificia potestate comprobanda pondus, patet ex dictis supra §. 1. patebitque ulterius ex sequenti conclusione, unà cum ijs, quæ Bonifacij VIII. cum Philippo Pulchro, & Julij III. cum Ludovico XII. actiones concernunt.

35. Nec est, cur Lutetiani Parlamenti adversus Banquarellum Anno 1569. late sententiæ immoremur, dum ejusdem Parisiensis Parlamenti edictum Anno 1615. editum in pari causâ fuit Regiâ auctoritate abrogatum. Regia equidem potestas in se formaliter est à solo Deo, haud minus, quam ampulla liquore plena ad Franciæ Regem coronandum, olim caelitus immissa: attamen sicut hujus applicatio indiget Ecclesiastici ministerij unctione, sic Regiæ quoque potestatis ad certum subjectum applicatio ex hæreditariâ, non nisi per humanas constitutiones sancitâ successione dependens, quæ moralitatis in regnum Cælorum ordinabilis, ex fidei principijs noscitur capax esse, indirectè saltem, ac materialiter subjacet pro cer-

tis extraordinarijs casibus Oecumenicæ Ecclesiæ Pastoris auctoritati; uti probatum jam dedimus, & ulterius dabimus in subsequentibus.

CONCLUSIO.

PRæadducta Summorum Pontificum exempla exhibent argumenta perquam efficacia, ad probandam Pontificiæ supra Reges potestatis extensionem,

36. Explicatur. In Summis Pontificibus duo sunt actuum genera. Vnum respicit Papam, seu sui principium effectivum, quæ homo est, ex congenitâ sibi fallaciâ, & ad malum pronitatis affectione operans. Alterum respicit Papam, seu sui principium, quæ Pontifex est, ex Oecumenicæ sui muneris Pastoralis auctoritate definitens, aut decernens. Declarari potest hæc distinctio ex homine justo, qui, si operetur ut homo, mendax est, & ad malum pronus, facileque profert fructus malos in genere tam veritatis, quam moris pessimos. Si operetur ut justus, cui ut sic operandi principium radicale est gratia sanctificans, proximum verò principium sunt virtutes per se infusæ ac supernaturales, unâ cum gratiæ excitantis, adjuvantis & cooperantis actualibus Dei auxilijs: ut sic quodvis supernaturale opus ex quacunque moralis virtute promanans reduci debet in fidem, & huic seu fundamento superstructum lumen prudentiale supernaturale, seu principium sui directivum. Pari proportionaliter modo; si Papa in se dominari sinat congenitâ fallaciâ, & ad malum pronitatis affectionem, non nisi spinas & tribulos germinabit terra ipsius. Si verò autem & purè decernat ex Oecumenicæ Pastoralis Officij sui auctoritate, considerandum nobis in hac venit, quod sit superstructa Petra, adversus quam portæ inferi non prævalebunt. In hoc proinde agendi genere Papa se reflectens super virgam correctoriam & coercitivam, sibi à Christo concessam, cum potestate ligandi & solvendi quodcumque, quod in homine per Christianum characterem insignito super terram morale est ad Regnum Cælorum ordinabile; ut sic omnimodi decreti sui Apostolici directivum Principium præ oculis habet indubitatum principium; quod per prudentiam gubernativam non naturalem, sed supernaturalem applicando ad casus particulares, sub isto prudentiæ quasi Divinizatæ lumine ex præfacto fidei principio infert sanctionem in duplici, altero fidei, altero prudentiæ infusæ utrinque certo, fallaciæ ac nequitæ per intrinsicam supernaturalitatis suæ in Spiritum sanctum seu principium reducendæ puritatem, experte principio.

37. Res hæc apertius declarari potest sub Oecumenicæ Pontificiæ auctoritatis comparatione ad lumen Propheticum. Hoc, si homini Divinitus concessum fuerit, minimè facit, ne homo Prophetiæ dono ditatus, sit obnoxius fallaci & fallibili, atque ad malum pronæ humanæ conditioni, maximè cum lumen Propheticum sit gratia gratis data, potens in existere homini etiam peccatori, imò infidelis uti constat

constat de Sybillis veris Prophetis, sed Ethnicis. Nihilominus quando is, qui Prophetiae gratia est diratus, intendit in lumen Propheticum, ex hoc Divinizando, ac revelando veritates absconditas, nequit ulla subesse fallitas ac deceptio, quippe cum actus propheticus, quae procedens ex lumine prophetiae, nequeat in se, ac intrinsece coinquinari specie mendacij, quin haec impuritas reducenda foret in luminis Prophetici principium, Spiritum sanctum, quod ne cogitare quidem, minus asseverare licet absque horribili blasphemia. Sic Oecumenica pastoralis muneris potestas, quantumvis inexistat homini per naturam suam fallaci, ac mendaci, & fallibili, & in moribus defectibili, attamen per ipsam Christi institutionem ita est fundata super fidei petram, ut cunctae actiones ex ea promanantes reducenda sint in fidei principium, ejus Oecumenicae potestatis super omni in terris morali ad Regnum caelorum ordinabili protensa, eatenus directivum, ut, si de particularibus casibus est sciendum, decernat per prudentiale Divinitus infusa prudentiae lumen supernaturale, ab omni adeo seu morali defectibilitate, seu intellectuali fallibilitate, atque fallaciae labe depuratum. Quando igitur in praesenti disquisitione procedimus ad Pontificiae potestatis super Reges protensionem, ex Summorum Pontificum exemplis comprobendam, nobis sermo non est, nisi de eorum actibus, quae promanantibus ex illa Apostolicae autoritatis Oecumenica potestate, per naturam suam resolvablem in certum fidei principium, uti in antecedentibus ostensum fuit, & adhuc ostendatur ex decursu praesentis ac subsequenti paragraphi, accuratiusque, ac ex professo ostendatur in Articulo quarto.

PROBATIO I.

In qua refutatur primum Adversariorum argumentum.

36. **E**tenim Ordo Popularis in praerogatis Patrisiensibus Comitibus generalibus nitebatur vim facere, ex Divinae Scripturae antehac quidem jam discussis sacris textibus. At eo ipso, quod Christus a Pilato interrogatus: Rex ne foret? responderit: Regnum meum non est de hoc mundo: ex clara hujus responsi littera noscitur, asseruisse sibi Regnum aliquod, non utique aliud, quam illud, de quo Angelus Lucae 1. praedixerat Mariae; fore, ut filius ex ea nasciturus regnaret in domo Jacob, nempe in Ecclesia, quod adeo Propheta Regius Psal. 2. describens, inducit Patrem Aeternum Christo Filio suo loquentem: Postula a me, & dabo tibi gentes hereditatem, & possessionem tuam terminos terrae: reges eos in virga ferrea, &c. In quo Prophetico textu singulariter notandum venit, gentes non prius, quam fierent hereditas & possessio Christi per fidem in Ecclesiae unitatem coadunata, & ad terrae terminos usque protensa, esse de illo Christi regno, cujus Virgam Regiam, oporteret, etiam ferream esse.

39. **Q**uod ergo Christus coram Pilato sibi assererat Regnum, neque Originative, neque ex

ordine ad suum formale objectum etiam specificative existit de hoc mundo, idque secundu dum apertam Christi sententiam, pollet autoritate virgae etiam ferreae. At Christus ascendens in caelum, hujus Regni gubernationem per se visibiliter subire noluit, sed Vicarium sibi constituit Petrum, cum perpetuo ad Ecclesiae Regnum aeternum duraturo successione ordine. In hoc igitur vicario Christi Regno, oportet, jam esse illam virgam ferream, cum Oecumenicam super cunctas Christi oves, earumque omnimodas in Regnum caelorum ordinabiles moralitates protensa indefinita ligandi & solvendi potestate. Cum proinde Christus jubens reddi Caesari, quae Caesaris sunt, & Deo, quae Dei sunt, se tanquam Deum haudquaquam ab isto praecipio suo excludere aut voluerit, aut potuerit, illa autem Oecumenica potestatis virga Regia & ferrea solum vicario modo sit communicata Petri successori, Principaliter autem sit de jure Christi, manifeste evincitur, illis quoque Christi verbis, quibus dictum est, reddenda esse Deo, quae Dei sunt, contineri mandatum Divinum de virga illa regia, Oecumenico sanctae Ecclesiae, seu Regni Christiani Pastori concessa, a cunctis fidelibus Christi caractere insignitis recognoscenda. Et ideo, dum Apostolus praecipit: Ut omnis anima sublimioribus potestatibus subdita sit. Vi hujus Apostolici mandati Reges universos, caractere Christiano insignitos, oportet, Oecumenicae Papae potestati, ejusque virgae correctionis, atque coercitivae etiam ferreae subiectos esse.

PROBATIO II.

In qua refellitur secundum Adversariorum argumentum.

40. **P**raetactus Ordinis Popularis in Comitibus Francis adversus Clerum declamator contra Summorum Pontificum actus vim facere contendit ex eo, quod Apostolicae Sedis fastigium non ita sit positum super nimbos, ut velut in Olympi cacumine affectuum humanorum imbres eam non attingant. Verum ex supra dictis constat, si Summorum Pontificum actus profluant ex Sedis Apostolicae autoritate, eatenus reduci in fidei principium sub prudentiae infusae circa particularia supernaturali lumine, ut certe supra affectionum pravatum, fallaciarumque imbres sit constituta ea per Christum sancita autoritas, commaculari haud potens vel ex morali defectibilitate, vel fallibilitate homini congenita.

41. **S**ed inquit: Unde dignoscere licebit, Summos Pontifices in suis erga Reges processibus ac sententiis, non quae fallaces ac mendaces, pravisque affectionibus obnoxios, sed quae Oecumenicos Pastores verè egisse ex Christi Vicaria autoritate?

42. **S**uper hoc equidem responderet Author Regalis Sacerdotij in sine cit. §. 15. Ad judicium super ejusmodi Pontificij antehac deductis actibus formandum, congrue attendi posse ac debere sanctitatem, & doctrinam Summorum Pontificum, a quibus sanctiones, aut sententiae hujus.

autoritas
catholica
apostolica
GVI
18.

hujusmodi promanarunt, nempe Gregorij Magni, Zachariæ I. Stephani III. Gregorij II. Gregorij X. Leonis III. Pij V. inter Sanctos, Beatissime rellatorum, quibus nefas foret, imponere, ac si suæ Pontificiæ dignitatis juribus haud contenti, aliena voluissent invadere.

43. Verùm hæc ratio adfert argumentum ali- quod haud adæquatam, nec à priori, sed à poste- riori, duntaxat ostensivum, quod actus illi, ceu verè Pontificij, ab omni adeo pravæ affe- ctionis labe depurati, meritò reputandi sint. Quare si quis eorum actuum, quæ à Christi vicariâ autoritate, vel quæ ab hominibus fal- laciæ ac nequitix obnoxijis promanantium, si- gnum & argumentum à priori ostensivum desiderat, sacros Pontificum, Concilio- rumque Oecumenicorum Canones in duabus proximè precedentibus Disquisitionibus multifari- am adductos consulat, in quibus pronum erit advertere, qualiter sanctiones hujusmodi in ipsâ fidei principia sub prudentiali haud purè naturali, sed per infusæ prudentiæ lumen supernaturale sublimato, & quasi Divinizato, erga publicum solummodò Ecclesiæ ac Reli- gionis Orthodoxæ bonum, seu necessitatem reflexo dictamine resolvantur. Atque hic est character propriè discretivus Pontificiorum actuum quæ talium, à Pontificum actibus merè humanis.

PROBATIO III.

In qua refutatur tertium Adversariorum argumentum.

44. IN hoc enim contendeat præinsinuatî Po- pularis Ordinis Orator, Childericum III. Francorum Regem, non autoritate Pontifi- ciâ, sed Comitiorum generalium decreto fuisse depositum, ejusque loco ad Regium diade- ma evectum Pipinum. Num ergo hic Ora- tor Comitia Regni contendit eatenus supra Regium Caput constituere, ut ejus depositio, alteriusque successio ab eorum placito depen- deat? Quæ in §. 1. præ. Disquis. ex Authore tract. de Libert. Gallican. sunt adducta, clarè probant, tum Zachariam I. tum Stephanum III. à Francis interpellatos de Childerico deij- ciendo, & Pipino in Regem evechendo, autho- ritatem suam Apostolicam interposuisse in tantum, ut ea Pipini ad solium Regium evectio illis Summis Pontificibus indubitato adscri- batur.

§. III.

Referuntur nostratis sententiæ argumenta.

ARGUMENTUM I.

45. A Uthor Regalis Sacerdotij cit. lib. 1. §. 15. ad præsens institutum argumentatur I. ab exem- plis Zachariæ Pontificis, Stephani Papæ III. Hadriani Papæ IV. Gregorij II. & Leonis III. E- tenim Anno 51. jussu & autoritate Zachariæ Pontificis Childericus III. ob inertiam, regen- dique imperitiam Regno depositus, & Pipinus bello & potentiâ insignis, in thronû provectus

fuit; uti testantur Æmilios in historiâ rerum Francicar. & vita Childerici III. fol. 46. Egin- hardus in vitâ Caroli Magni ab initio. Regino in Chronico, Ottho Frilingensis lib. 5. cap. 22. Fre- degarius ad Annum 751. fol. 161. Annales Fran- cici à Pithæo editi ad Annum 752. Abbas Ur- spergensis ad Annum 753. circa finem. Sponda- nus ad Annum 751.

Anno dein 754. Stephanus Papa Parisiis Pi- pinum & filios Reges coronat, ac Principeꝝ Francos juramento adigit, nunquam ex alia, quàm Pipini stirpe Regem electuros. Ex Æ- milio in vitâ Pipini. Ludovico Imperatore Magni Caroli filio in Epist. ad Hilduinum. Ab- bate Urspergense ad Annum 153. Ganguino hist. Franc. lib. 3. fol. 45. Ioanne Nauclero vol. 3. ge- nerat. 26.

Anno insuper 774. Hadrianus Papa Caro- lum Magnum expugnato Ticino, capto De- siderio Rege, Regnoque Longobardorum penitus deleto, Romanorum Patritium esse ju- bet; teste Sigeberto in Chronico ad hunc Annum, habeturque in Cap. Hadrianus. dist. 63. cap. seq.

Anno 730. Gregorius II. Synodo Romam convocata, Leonem Isauricum, eò quod sa- cris imaginibus impiè juxta & crudeliter bel- lum inferret, Ecclesiamque persequeretur sanguine &c. calcatoque Jure Gentium, Lega- tos Pontificios exilio proferplerit, hæresique infectus esset, excommunicatione percellit, & ne illi Romæ, aut in Italia tributa pendan- tur, prohibet &c. Ex Cedreno Anno 9. Leonis Isaurici. Zonara in Leone. Maymbourgo hist. Iconoclast. ad annum 730. Spondano ad eundem Annum.

Anno 800. Leo III. Pontifex Maximus ademptum Græcis Imperium in Carolum Franciæ Regem transtulit; uti hæc fusè pro- bata constant ex antecedentibus.

Objectio.

EX parte adversâ excipi potest inprimis, quod Popularis tertij in Comitijis Francis Anno 1615. coram Rege celebratis, Ordinis Orator objecerat, Childericum non autho- ritate Pontificiâ, sed per Comitia generalia Regno evectum, ac Pipinum substitutum esse.

Responsio.

Hanc exceptionem prævalidis argumentis confutavit Author tract. de libertat. Galli- can. §. 1. adductus, qui ibidem videri potest. Et verò, quia dictus Comitiorum tertius Popularis Ordo contendit, Regem Galliarum neminem, excepto Deo, agnoscere, cui capi- tis sui diadema, temporalisque regiminis jura sua regia inclinaret, quomodo jam Comitijis Franciæ fas esset, Regem deponere, aliûmve subrogare? Si hoc nequaquam ex jure directè supra Regem potestatis, à Comitijis præterdâ posse dixeris, sed indirectè duntaxat, in vi seu defensionis naturalis, seu pactionis saltem vir- tualis ac implicitæ de regni Bono publico pro viribus curando, in cujus adeo defectu Comi- tijis publicis incumbere, dum necessitas pub- lica